

Лупандіна Галина

Студентка 1 курсу, спеціальність

«Публічне управління та адміністрування»

ВНЗ «ТДАТУ імені Дмитра Моторного»

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Актуальність проблеми полягає в тому, що в сучасній Україні досі є не вирішеною низка питань концептуального та методологічного характеру, які пов'язані з дослідженням критеріїв регулювання розвитку сільського господарства та ефективної й результативної діяльності держави. Системні чинники сповільнення реформування сільського господарства досі залишаються не визначеними. Також на сьогодні підходи щодо використання у державному управлінні світових напрямів розвитку та підвищення продуктивності вітчизняного сільського господарства мало обґрунтовані.

Метою дослідження є аналіз та пошук можливості використання в українських реаліях іноземного досвіду державного управління в сфері сільського господарства.

Результати наукової розвідки: За досвідом розвинених зарубіжних країн, розвиток сільських територій і ефективність агропромислового виробництва значно залежать від державного регулювання та її підтримки. Проте на сьогодні в Україні недостатньо врегульоване та затверджене державне управління у сфері сільського господарства. Щоб вирішити цю проблему треба звернути увагу на ефективність розвитку іноземної агропромисловості. Аналізуючи державне регулювання зарубіжного сільського господарства можна сказати, що – це складний механізм, який активізує інструменти впливу на прибуток фермерів, аграрний і продовольчий ринок, структуру сільськогосподарського виробництва, міжгалузеві й міжгосподарські відносини, соціальну структуру села, з метою формування стабільних економічних, соціальних, правових і екологічних умов для розвитку аграрного вектора, розвиток сільських територій, задоволення потреб населення в продуктах споживання за соціально доступними цінами [2].

Отже, система механізмів державної підтримки сільськогосподарської сфери в високорозвинених зарубіжних країнах формується не стільки активізуванням виробництва, скільки рішенням соціальних задач – підтримка рівня прибутку фермерів, розвиток аграрної інфраструктури та природоохоронні заходи. Стосовно державної політики підтримки сільськогосподарського сектора України, то вона повинна в сучасних реаліях стосуватися, стимулювання вітчизняного виробництва сільськогосподарської сировини та реалізації експортноорієнтованого плану його розвитку, що

сприяє поштовхом для підвищення рівня всієї економіки країни і на цій основі покращення рівня життя українського населення [3].

Для стабілізації сільського виробництва та покращення ефективності функціонування аграрного ринку за кордоном використовується система непрямих і прямих важелів державного впливу: бюджетне фінансування, регулювання цін і фермерських доходів, оподаткування, кредитування, нормалізації ринку сільськогосподарської продукції. При тому майже всі західні країни у відношенні сільського господарства з іншими галузями, у питаннях імпорту та експорту сільськогосподарської продукції дотримуються принципу аграрного протекціонізму [5]. Можна зазначити, що успіхи сільського господарства країн США, Японії, Канади, Західної Європи, Китаю зобов'язані не стільки прогресу розвитку ринкових відносин, скільки обмеженню процесів ринкових механізмів саморегулювання із застосуванням зовнішніх важелів впливу. Державна допомога сільського господарства здійснюється через дотації, квоти, ціни, податкову та кредитну політику тощо [1].

Підсумовуючи можна сказати, що, з одного боку, розвинені країни світу мають міцну економіку, а з іншого – їх аграрний сектор характеризується незначним природно-кліматичним потенціалом. Слід зазначити, що аграрна політика високорозвинених країн (передусім Японія, Канада, США та інші) призначена компенсувати недоліки протекціоністською політикою стосовно сільського господарства. В Україні щодо цих умов все прямо протилежно: хоча Україна відносно економічно нестабільна, її сільське господарство має значну перевагу в природно-кліматичному потенціалі [4].

Отже, головною вимогою до сучасної сільськогосподарської політики являється дотримання комплексного підходу при її розробці та реалізації, іншими словами визначення тактичних і стратегічних заходів, та їх узгоджене виконання у всіх ланках агропромислового комплексу. Це здійснюється через взаємозв'язок складових економічної політики – кредитної, цінової, податкової, фінансової, доходів і пенсійного забезпечення. Головною вимогою до аграрної політики, є її стратегічна спрямованість, поступальна орієнтація на розв'язання в єдності найближчих і більш віддалених – в перспективі та поза її межами – потреб, проблем і завдань.

Висновок: Встановлено, що національні та загальносвітові напрями розвитку ринків сільгосппродукції обумовлюють необхідність пришвидшення процесів підвищення продуктивності національного сільського господарства. Розроблено етапи виконання основних концептуальних положень державного управління сільським господарством. Визначено системні чинники затягування реформування сільського господарства. Встановлено необхідність подальшого розвитку національної системи у відповідності з вимогами міжнародної та європейської стандартизації сільськогосподарського виробництва.

Отже, запропоновані визначення відповідають головним принципам, на яких має ґрунтуватися національна аграрна політика, а саме:

стратегічності, соціальності, стабільності та системності. Перш за все, державне управління агрокомплексом має знайти своє виявлення через непрямі економічні впливові важелі за допомогою нормативно-правової підтримки господарських процесів у вказаному секторі економіки. Як засвідчує загальносвітова і вітчизняна практика, системний і виважений підхід до формування та здійснення сільськогосподарської політики є основою для ефективного соціально-економічного розвитку держави, добробуту її громадян.

Виходячи з викладеного можна встановити, що надходження коштів у сільське господарство в розвинених країнах відбувається здебільшого за рахунок бюджетних асигнувань та державної підтримки через механізм регулювання цінами.

Подальші дослідження в галузі розвитку аграрного ринку України можна спрямувати на визначення засобів удосконалення державного регулювання та підтримки її неконкурентоспроможних сфер діяльності на основі існуючого передового досвіду.

Список використаних джерел:

1. Береговий В. Роль держави і ринку в підвищенні конкурентоспроможності сільського господарства економічно розвинутих країн // Наук. вісн. нац. аграр. ун-ту. – 1999. – № 8. – С. 218-222.

2. Застрожнікова І.В. Засади формування механізмів державного регулювання сільського господарства / І. В. Застрожнікова // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 7. – С. 87-90.

3. Застрожнікова І.В. Інституціональні основи формування аграрної політики / І. В. Застрожнікова // Інвестиції : практика та досвід. – 2010. – № 9. – С. 96-99.

4. Застрожнікова І.В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики / І. В. Застрожнікова // Економіка та держава. – 2010. – № 6. – С. 33-34.

5. Застрожнікова І.В. Зарубіжний досвід державного управління аграрним сектором економіки / Застрожнікова І.В. // Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку. Концепція соціально-економічного розвитку регіонів в умовах глобалізації: зб. наук. праць: у 3 т. – т.2 / НАН України, Ін-т економіки пром-сті; редкол.: Тулеев І.П. (відп. ред.) та ін. – Донецьк, 2012, - с.203-208.

6. Кобута І. Політика деяких країн у ціноутворенні на сільськогосподарську продукцію // Пропозиція. – 2000. – № 10. – С. 110-111.